

Jaarplan 2023/2024

**Braille Autoriteit
voor de Nederlandse Taal**

⠠⠠ Braille
⠠⠠ Autoriteit

contactadres: Postbus 97603, 2509 GA DEN HAAG

tel: +31 70 2629294 | e-mail: contact@braille-autoriteit.org

IBAN NL52 ABNA 0523 6386 04 t.n.v. De Taalunie – Braille Autoriteit

1. INLEIDING

Organisaties die in Nederland en Vlaanderen betrokken zijn bij het lezen, produceren en onderwijzen van braille werken samen in de Braille Autoriteit. De organisaties die hierop hebben ingetekend als convenanthouder willen werken aan heldere en toekomstbestendige standaarden & richtlijnen op het gebied van braille, zodat de kwaliteit van alle taaluitingen in braille wordt verbeterd. Nationale Stichting voor Blinden en Slechtzienden in Suriname (NSBS) heeft zich in 2022 ook aangesloten bij de Braille Autoriteit. Een overzicht van deelnemers is te vinden op de website: <https://braille-autoriteit.org/braille-autoriteit/organisatie>.

Het besluitvormend comité voert de besturing en verdere ontwikkeling van de Braille Autoriteit uit. Het besluitvormend comité heeft het mandaat namens convenanthouders besluiten te nemen en in operationele zaken op te treden als de Braille Autoriteit.

De samenwerking startte in 2018. In het addendum bij het oorspronkelijke convenant is de samenwerking voor de periode 2022-2024 vastgelegd. In jaarverslagen wordt verantwoording afgelegd over de werkzaamheden. In jaarplannen wordt beschreven welke activiteiten, doelstellingen en prioriteiten er op de planning staan. Om praktische redenen heeft dit jaarplan betrekking op zowel 2023 als 2024.

2. SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN VAN DE BRAILLE AUTORITEIT

- a. Het ontwikkelen en vastleggen van de braillestandaarden
- b. Het uitbrengen van een braillekeurmerk met een bijbehorende kwaliteitsmonitor
- c. Het verspreiden van de kennis over en van het brailleschrift in al zijn aspecten
- d. Het waarborgen van de betrokkenheid van de braillegebruikers.

3. UITWERKING VAN DE DOELEN

3.a. Het ontwikkelen en vastleggen van de braillestandaarden

In onderling overleg worden door de Braille Autoriteit de braillestandaarden en -richtlijnen ontwikkeld op basis van onderlinge samenwerking en commitment. Dit gaat via vooraf opgestelde wijzigings- en governance-procedures voor het initiëren, beoordelen en goedkeuren van wijzigingsverzoeken. Standaarden & richtlijnen worden voor vaststelling door de werkgroepen voorgedragen aan het besluitvormend comité van de Braille Autoriteit. Er is een "procedure wijzigingen standaarden & richtlijnen" vastgelegd en gepubliceerd.

Standaarden & richtlijnen 6-punts braille:

De braille-standaard voor algemeen gebruik – versie 2019 is vastgelegd.

In 2023 en 2024:

De Braille Autoriteit zal de standaard bewaken en pas een herziening starten als daar een aanleiding voor is.

Standaarden & richtlijnen 8-punts braille

In 2020 is de eerste versie van een achtpuntsstandaard gepubliceerd.

Wijzigingsverzoeken die in 2021 zijn ingediend zijn door de werkgroep besproken en gewogen. In 2022 heeft het Besluitvormend Comité de voorgedragen versie 2 vastgesteld en gepubliceerd.

In 2023 en 2024:

De Braille Autoriteit zal de implementatie van deze standaard blijven volgen in de verschillende screenreaders, brailleleesregels en andere hard- en software.

Standaarden & richtlijnen Rekenen & Wiskunde

In 2020 is besloten hier geen standaarden & richtlijnen voor te ontwikkelen omdat harmonisatie van de diverse werkwijzen (binnen het onderwijs in Vlaanderen en Nederland) niet haalbaar is. Een tekst hierover is/wordt opgenomen op de website braille-autoriteit.org

Standaarden & richtlijnen Muziek

In 2021 is een eerste bijeenkomst met deskundigen georganiseerd. Het blijkt niet nodig de bestaande internationale muziekstandaard te actualiseren. Wel zijn er zorgen over het beperkt aantal mensen dat (nog) kennis heeft van braillemuziek. Vanuit deze bezorgdheid die we als BA delen heeft Marcel Janssen (BA-lid en directeur onderwijs bij Visio) het initiatief genomen om samen met Dedicon in januari 2023 een fysieke bijeenkomst te organiseren voor mensen in het werkveld.

In 2023 en 2024:

Zo nodig zal de Braille Autoriteit vervolgbijeenkomsten -financieel- ondersteunen.

Standaarden & richtlijnen voor braille-kortschrift

Het standpunt is dat er niet zal worden gewerkt aan een nieuwe standaard of het bekrachtigen van een oude standaard. Hierover is ook een tekst opgenomen op de website braille-autoriteit.org. Daarvoor gelden de volgende argumenten:

1. Kortschrift wordt al meer dan 25 jaar niet meer aangeleerd in het basiscurriculum van braillelezers in het onderwijs; dit geldt voor de reguliere en speciale scholen.
2. Kortschrift wordt door de producenten van braille al vele jaren niet meer geproduceerd.

De Braille Autoriteit erkent dat juist de gebruikers van kortschrift, deze verkorte versie als zeer prettig ervaren; het bevordert immers de leessnelheid van braille. Toch heeft zij begrip gevraagd voor het standpunt.

Braille van fonetische symbolen

Zover bekend, is er in Vlaanderen en Nederland geen afspraak over de weergave in braille van fonetische symbolen. Er bestaat een internationale afspraak: <https://iceb.org/icebipa.htm>. De Spaanse Braille Autoriteit heeft haar brailleweergave van fonetische symbolen ingetrokken en vervangen door deze internationale afspraak.

In 2023 en 2024: Onderzoeken of we het IPA-braille ook kunnen introduceren voor het Nederlandse taalgebied.

Richtlijnen voor de lay-out van publicaties in braille

Er bestaan nog geen gezamenlijke richtlijn over de lay-out van publicaties in braille. Regelmatig bereiken ons suggesties en bedenkingen van lezers. We bekijken of en hoe we daarmee aan de slag gaan.

Europese standaardisering

Een Europese werkgroep (CEN TC 293 WG13) ontwikkelt een standaard voor markeringen in Braille en reliëfletters in de openbare ruimte. We nemen daar vanuit België en Nederland graag aan deel, maar dat verloopt erg bureaucratisch. Bart Simons heeft een route gevonden als vertegenwoordiger van ANEC. Vanuit Nederland is voor Andrea Haklander, voormalig lid van het Besluitvormend Comité, een route gevonden via DIN, het Duitse normeninstituut. De Braille-Autoriteit zal de daaraan verbonden kosten voor haar rekening nemen.

3.b. Het uitbrengen van een braillekeurmerk met een bijbehorende kwaliteitsmonitor

Weinig deelnemende partijen maken middels het keurmerklogo in de reguliere uitingen kenbaar dat zij de Standaarden & richtlijnen van de Braille Autoriteit hanteren of hebben toegepast in het product dat dit keurmerklogo vermeldt. Een compacte kwaliteitsmonitor is in 2019 ontwikkeld en bedoeld om de brailleproductie duurzaam te laten voldoen aan de Standaarden & Richtlijnen van de Braille Autoriteit. Inmiddels heeft het Besluitvormend Comité geconstateerd dat de kwaliteitsmonitor in de huidige vorm niet voldoet.

In 2023 en 2024:

De huidige kwaliteitsmonitor wordt losgelaten en er zal gezocht worden naar een meer werkbare vorm.

3.c. Het verspreiden van de kennis over en van het brailleschrift in al zijn aspecten

- Al sinds 2019 zijn er contacten met het normeninstituut NEN over de huidige -zeer sterk verouderde – standaarden – die men daar nog hanteert. Een traject voor herziening is – mede door de hoge kosten – niet haalbaar gebleken.

In 2023:

Prioriteit in 2023 is dat de oude standaarden worden ingetrokken, ongeacht of er nog een proces van herziening volgt.

De Braille Autoriteit zal zelf de eigen contacten in het netwerk inschakelen om de braille standaarden breed bekend te maken.

- In 2022 zijn een aantal Nederlandse organisaties als experiment de Braille Challenge gestart, een competitie die wordt gehouden in Nederland en België. Meedoen is mogelijk voor iedereen die braille leest of hier aan wil beginnen. De slotfinale is gehouden op 1 april 2023.

In 2023 en 2024:

Het ziet er naar uit dat de Braille Challenge een vervolg krijgt. De Braille Autoriteit volgt dit evenement met belangstelling.

- De Braille-Autoriteit organiseerde in 2019 het laatste Braillesymposium met als centraal thema: "Braille in het digitale tijdperk".

In 2024:

Na de laatste editie in 2019 wordt er in november 2024 weer een braillesymposium georganiseerd.

3.d. Het waarborgen van de betrokkenheid van de braillegebruikers

De deelnemende organisaties hechten er veel waarde aan dat braillegebruikers betrokken zijn bij de totstandkoming van de Standaarden & richtlijnen.

Deze betrokkenheid is als volgt gewaarborgd:

- Vertegenwoordigers van gebruikersgroepen (zoals in Nederland: Vereniging Onbeperkt Lezen, Oogvereniging, Lezersraad Aangepast Lezen en in Vlaanderen: Symfoon vzw, Vebes en Gebruikersraad Luisterpunt) kunnen actief deelnemen in de werkgroepen.
- Standaarden & richtlijnen kunnen worden voorgelegd aan georganiseerde gebruikersgroepen, die op die manier fungeren als adviserend orgaan.
- Alle relevante informatie van de Braille Autoriteit is beschikbaar en opvraagbaar voor iedereen, waarbij door de convenanthouders gewaakt wordt over de toegankelijkheid van de verstrekte informatie.
- Klachten van individuele gebruikers over braille kunnen gemeld worden via reguliere klachtenprocedures van de deelnemende organisaties. Elke klacht die binnen de reikwijdte van de Braille Autoriteit valt, wordt behandeld door de Braille Autoriteit.
- Individuele gebruikers (die niet zijn verenigd in organisaties) zijn geen officiële partij in het convenant.

In 2023 en 2024:

- wordt het adresbestand van belangstellende braillelezers beheerd en uitgebouwd.
- wordt aan hen tenminste eens per half jaar gerapporteerd via nieuwsbrieven
- naast directe informatie aan de braillelezers wordt dezelfde informatie ook onder de aandacht gebracht van de convenantpartners met het verzoek dit verder te verspreiden.

4. FINANCIERING

4.a. Financiering volgens convenant

In de eerste convenantperiode 2018-2020 is een fors budget bijeengebracht waarvan nu nog een bedrag van € 154.332,19 resteert.

Omdat er voldoende middelen zijn, worden in de volgende convenantsfase (2022-2024) geen aanvullende financiën gevraagd.

De inzet van medewerkers ten behoeve van werkgroepen en zelf te maken kosten worden door de betreffende organisaties zelf gedragen.

4.b. Begroting op basis van visie besluitvormend comité

EERDERE UITGANGSPUNTEN:

In de vergadering van 15 januari 2018 heeft het besluitvormend comité een aantal afspraken gemaakt, die leiden tot bijstelling van de eerdere begroting bij het convenant. Dit zijn de afspraken:

- Financiële verplichtingen t/m 31 december 2017 worden niet overgenomen door de BC
- Vacatievergoeding en reiskostenvergoeding staat ook open voor deelnemers aan de werkgroepen
- Voor begeleiding van een nieuwe werkgroep staat een budget van € 5.000,-.
- Voor voortgezette begeleiding van een reeds bestaande werkgroep staat een budget van € 2.500,-.

MEERJARENBEGROTING (in euro):

	2022 Resultaat	2023 Begroting	2024 Begroting	2025 Begroting
begeleiding standaardisatierondes nieuwe werkgroepen per jaar (1 x € 5.000)	0	0	0	0
verlengde begeleiding werkgroepen (per traject budget € 2.500)	0	0	0	5.000
Kosten deelname Europese Werkgroep (CEN)	0	1.500	1.500	0
Reis- en vacatiegelden	0	500	500	500
Facilitaire onkosten	1.763,68	1.000	1.000	1.000
Disseminatie	0	2.500	2.500	2.500
Secretariaat en/of kantoorkosten	€ 0	€ 500	500	500
Websiteonderhoud en hosting	370,94	1.250	1.250	1.250
Tweejaarlijks event	0	**5.000	***15.000	0
Onvoorzien*	1.763,68	pm	pm	pm
Totaal	6.006,62	12.250	22.250	6.250
Resterend na 2022	154.332,19			
Resterend na 2023		142.082,19		
Resterend na 2024			119.832,19	
Resterend na 2025				113.582,19

*implementatie Liblouis

**event voor muziekbraille, oorspronkelijk gepland in 2022

***braillesymposium (5-jaarlijks)